

Deskundigen onderschrijven kritiek staatssecretaris

'Etiketten plakken is doorgeslagen'

Van onze verslaggeefster
Wilma de Rek

AMSTERDAM De etikettering van kinderen met psychiatrische syndromen is doorgesloten, zegt Maurits de Jong, medeoprichter van adhd-centrum The Busy People. Ook psychiater Frank Koerselman stelt dat kinderen soms 'te snel' labels als adhd en pdd-nos krijgen opgeplakt. 'Dat ben ik wel met de staatssecretaris eens.'

Staatssecretaris Marlies Veldhuijzen van Zanten vindt dat de jeugd te veel is 'geproblematiseerd'. Het is tijd voor een kentering, zei ze dinsdag in een toelichting op haar plannen voor de hervorming van de jeugdzorg. 'We moeten ontproblematiseren. Die etiketjes moeten er weer af.'

Het roept de vraag op wie er verantwoordelijk is, of zijn, voor de etikettenplakkerij. En wie ervan heb-

ben geprofitteerd: leraren, ouders, of hulpverleners?

De etikettering vloeit logisch voort uit een maatschappij die steeds harder om verantwoording is gaan vragen, zegt De Jong. 'Mensen zijn niet 'zomaar' bezig met het verkrijgen van labels. Er is veel mee te winnen: rugzakjes, pgb's. Je hebt stempels nodig om verder te kunnen. Politiek, zorgverzekeraars en burgers zijn er allemaal debet aan: iedereen wil dat zijn euro goed wordt uitgegeven.'

'Moeilijk te zeggen wie baat heeft gehad bij de groei van het aantal labels', aldus de Utrechtse psychiater Koerselman. 'Je moet een diagnose hebben om een rugzakje te krijgen, dat speelt een rol. En: een etiket verontschuldigt mensen. Autisme en adhd worden tegenwoordig gezien als hersenziekten en niet als opvoedingsproblemen, dus je komt met je drukke kind tegenwoordig op verjaardagen veel beter weg dan vroe-

ger. Je kunt er als ouder immers ook niks aan doen dat je kind zo allemachtig druk is: het kind is ziek.'

In het Amsterdamse centrum The Busy People van De Jong zijn behalve adhd'ers ook mensen met asperger, pdd-nos of autisme welkom. Ze worden er geen patiënt genoemd, maar klant. 'Iemand met adhd is niet ziek. Als je er goed mee omgaat, je omringt met de juiste mensen, kun je een heel energieke chef-kok of manager zijn. We zien onder adhd'ers een enorme behoefte om als normaal mens behandeld te worden.'

Wie functioneert, is niet ziek

Het lastige bij diagnoses in de psychiatrie, zegt Koerselman, is dat je ze niet kunt koppelen aan een lichamelijke defect. 'Als je adhd hebt maar daar niet onder lijdt en niet disfunctioneert, zeggen we: je bent niet ziek en je krijgt geen behandeling. Lijdt iemand er wel onder en functioneert

hij niet, dan wordt hij als ziek beschouwd. Dan is er een etiket nodig en gaan we er iets aan doen. Het probleem zit natuurlijk in het grote grijze gebied ertussen en daar worden etiketten soms te snel geplakt. Daar in zijn we een beetje doorgeslagen.'

Tegelijk valt niet te ontkennen, zegt Koerselman, dat ons voortdurend en op grote schaal dingen worden gevraagd die vroeger niet werden gevraagd. 'Niet alleen aan kinderen - die én op muzieklles moeten, én op paardrijden, én goede cijfers moeten halen op school. Het geldt voor iedereen. Neem de ping! die je telkens hoort als er een mailtje binnenkomt. Niet iedereen weet handig met die voortdurende impulsen om te gaan. De maatschappij zou als geheel aan human-resourcemanagement moeten gaan doen: mensen inzetten op wat ze kunnen, en minder benadrukken wat ze niet kunnen. Dan neemt het aantal labels vanzelf af.'